

MINISTERIET FOR
FAMILIE- OG
FORBRUGERANLIGGENDER

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

MINISTEREN

Dato 3. april 2007

J.nr.: 4574

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 26. februar 2007 (ad B79) anmodet om min besvarelse af følgende spørgsmål:

Spørgsmål 3:

”Vil ministeren redegøre for det juridiske spillerum for danske særordninger i sagerne om transfedtsyrer, salmonella, vækstfremmere til smågrise?”

Svar:

Fødevarestyrelsen har oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Danmark indførte i 2003 nationale regler, der fastsætter en maksimumgrænse for, hvor megen **transfedtsyre**, der må være i fødevarer. Reglerne er indført, idet stofferne vurderes væsentligt at øge risikoen for hjerte-karsygdomme og dermed at være sundhedsskadelige. Da der er tale om et uharmoniseret område, skal spørgsmålet om det juridiske spillerum for danske særregler afgøres i henhold til EF-Traktaten.

EU-Kommissionen har igennem en længere periode vurderet, at de danske regler er i strid med Traktatens artikler 28 - 30 om varernes frie bevægelighed, og Kommissionen havde derfor indledt en traktatkrænkelssag mod Danmark. Regeringen har imidlertid fastholdt de danske regler under henvisning til, at transfedtsyrer er skadelige for den offentlige sundhed og dermed retfærdiggør en fravigelse af reglerne om varernes fri bevægelighed (jf. Traktatens artikel 30). Henset til den identificerede risiko har regeringen vurderet, at mærkning af fødevarer med et højt indhold af transfedtsyrer ikke udgør en tilstrækkelig effektiv beskyttelse af forbrugerne, således som Kommissionen hidtil har foreslået. Regeringen har til støtte for sit synspunkt fremsendt omfattende videnskabelig dokumentation til Kommissionen.

Kommissionen har taget dette til efterretning, idet Kommissionen den 21. marts 2007 har meddelt Danmark, at Kommissionen ikke agter at indlede en sag mod Danmark ved EF-domstolen i Luxembourg.

Transfedtsyresagen adskiller sig juridisk set fra den foreliggende sag om national obligatorisk mærkning, idet der for så vidt angår transfedtsyrer er tale om et uharmoniseret område, hvorimod spørgsmålet om ernæringsmærket skal vurderes på baggrund af det såkaldte mærkningsdirektiv, jf. notatet som er vedlagt svaret på udvalgsspørgsmål nr. 2.

Forskellen mellem transfedtsyresagen og den foreliggende sag om en national obligatorisk ernæringsmærkning består desuden i, at transfedtsyrer udgør en direkte og videnskabelig begrundet fare for folkesundheden, som efter regerings opfattelse vil kunne retfærdiggøre en handelshindring (jf. Traktatens artikel 30). En obligatorisk dansk ernæringsmærkningsordning af fødevarer, der sælges i Danmark, kan derimod ikke, jf. det på udvalgsspørgsmål nr. 2 vedlagte notat, antages at kunne begrundes i de særlige beskyttelsesværdige hensyn, som er opregnet i beskyttelsesklausulen i Stormgade 2-6 1470 København K T 33 95 13 10 F 33 95 13 11 www.minff.dk minff@minff.dk

mærkningsdirektivets art. 18, stk. 2, idet Danmark ikke kan godtgøre, at der findes en reel sundhedsrisiko ved indtagelse af fødevarer, der ikke er mærket i henhold til ernæringsmærkningsordningen.

Hvad angår **Salmonella** kan det oplyses, at Danmark ikke pt. har en særordning på det område. Med ikrafttrædelsen af hygiejneforordningen for animalske fødevarer¹ er det imidlertid blevet muligt for medlemsstater at søge om særstatus på linje med Sverige og Finland, hvis landet har prøveprogrammer, der anerkendes som ligestillede med de svenske og finske. Der er således en direkte hjemmel i den afledte EU-ret til at indføre en særordning på området.

Der arbejdes pt. på, at Danmark inden for den nærmeste fremtid skal søge EU-Kommissionen om at opnå samme særstatus som Sverige og Finland for så vidt angår æg og slagtekyllinger, idet det er vurderingen, at salmonellaniveauet for disse produktgrupper ligger lige så lavt, som for de tilsvarende produktgrupper i Sverige og Finland. At opnå dansk særstatus kræver imidlertid solid dokumentation, der viser, at det danske salmonellaniveau er lavere end i udenlandsk kød, og på niveau med det svenske og finske. Eksperterne er i fuld gang med at tilvejebringe den nødvendige dokumentation.

Med hensyn til den ordning, som går under ”case by case modellen”, kan det oplyses, at der er tale om, at man håndterer fund af zoonoser i fødevarer, jf. artikel 14 i Fødevareforordningen². Udgangspunktet i artikel 14 er, at fødevarer ikke må markedsføres, hvis de er farlige. Vurderingen af, om en fødevarer kan betragtes som værende farlig i artikels 14’s forstand, beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret videnskabelig risikovurdering - vurderingen må med andre ord ikke ske på grundlag af på forhånd fastlagte mikrobiologiske kriterier.

I ”Salmonella-sagen” har der således ikke været tale om en national regulering i strid med Fællesskabsretten. Den danske regering har tværtimod søgt at udnytte Fællesskabsrettens muligheder, for at opnå det ønskede høje beskyttelsesniveau i Danmark.

Med hensyn til spørgsmålet om **vækstfremmere til smågrise**, er spørgsmålet forelagt for fødevareministeriet, der har oplyst, at der i slutningen af 90’erne blev indført et dansk forbud mod to specifikke antibiotiske vækstfremmere. Forbuddet mod avoparcin blev indført i maj 1995, og forbuddet mod virginiamycin i januar 1998. Danmark baserede forbuddet på ”beskyttelsesklausulen” i artikel 11, stk. 1, i Rådets direktiv 84/578/EØF om ændring af direktiv 70/524/EØF om tilsætningsstoffer til foderstoffer. Denne klausul fastslår, at et land midlertidigt kan forbyde brug af et EU-godkendt tilsætningsstof, såfremt det med støtte i en detaljeret begrundelse fastslår, at anvendelsen af det pågældende tilsætningsstof udgør en fare for menneskers eller dyrs sundhed eller for miljøet. De to antibiotiske vækstfremmere blev således forbudt i Danmark på baggrund af videnskabelige vurderinger og notificeret i henhold til beskyttelsesklausulen i direktivet om tilsætningsstoffer til foder.

Antibiotiske vækstfremmere blev forbudt i hele EU fra den 1. januar 2006.

I øvrigt kan det oplyses, at der i 1998 blev indgået en frivillig aftale med erhvervet med henblik på generelt at standse stoffernes anvendelse i dyrefoder.”

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed.

Carina Christensen

/Lars Korsholm